

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa

Inteligencja polska wobec totalitaryzmów: opór i kompromis podczas II wojny światowej

Ośrodek Badań nad Totalitaryzmami
Instytutu Pileckiego, Warszawa

Miejsce: Pałac Staszica,
Sala im. Erazma Majewskiego,
9 listopada 2022 r.

10.00–10.15	Otwarcie konferencji Prof. dr hab. Magdalena Gawin (Dyrektor Instytutu Pileckiego)	
10.15–11.30	Panel I. Inteligencja, elity pod okupacją niemiecką i sowiecką moderacja: prof. ucz. dr hab. Andrzej Zawistowski	Prof. dr dr n. prawnych hab. Witold Stankowski (Instytut Pileckiego w Warszawie, Uniwersytet Jagielloński) Inteligencja w przededniu II wojny światowej i w pierwszych miesiącach wojny. Próba charakterystyki tej warstwy społecznej
		Dr Jerzy Rohoziński (Instytut Pileckiego w Warszawie) Sowieci a inteligencja
		Prof. dr hab. Włodzimierz Jastrzębski (Wyższa Szkoła Gospodarki w Bydgoszczy) Losy polskiej inteligencji na Pomorzu Gdańskim w latach 1940-1945
		Dr hab. Tomasz Chinciński (Instytut Pileckiego w Warszawie) Przystosowanie i opór wobec niemieckiego okupanta. Przypadek Jana Balickiego
11.30–11.45	przerwa kawowa	
11.45–12.45	Panel II. Opór i losy inteligencji w Generalnym Gubernatorstwie moderacja: Krzysztof Wiśniewski (Kierownik Działu Archiwum IP)	Dr Karolina Trzeskowska-Kubasik (Instytut Pamięci Narodowej w Warszawie) Działalność konspiracyjna przedstawicieli inteligencji na terenie Obwodu ZWZ-AK Busko
		Dr Marcin Chorążki (Oddział IPN w Krakowie, Oddziałowe Biuro Badań Historycznych IPN w Krakowie) Etos ziemiaństwa w godzinie próby - ziemianie w Generalnym Gubernatorstwie wobec wyzwań okupacyjnej codzienności na przykładzie pomocy ofiarom wojny
		Mgr Mariusz Nowik (historyk, dziennikarz) Jedna cela, dwie postawy – Edmund Bursche i Maciej Rataj
		Mgr Alina Zawada (Instytut Pileckiego w Warszawie) Szkolnictwo ukraińskie i nauka w Generalnym Gubernatorstwie w świetle artykułów dziennika "Krakiwski Wisti"
12.45–13.45	przerwa obiadowa	

13.45–14.30	Panel III. Śląskie losy inteligencji i pomoc więźniom KL Auschwitz moderacja: dr Mateusz Werner (Z-ca Kierownika OBNT)	Dr Michał Sikora (Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego w Katowicach) Górnośląskie duchowieństwo protestanckie w latach opresji hitlerowskiej i stalinowskiej
		Mgr Aleksandra Goniewicz (Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfantego w Katowicach) "Ślad". Jean Bartischan-Balazs autor sześciu grafik w Arbeitslager Golleschau
		Mgr Zbigniew Klima (Małopolska Uczelnia Państwowa im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu) Lokalni przedsiębiorcy niosący pomoc więźniom KL Auschwitz-Birkenau. Wybrane przypadki
14.30–14.45	przerwa kawowa	
14.45–15.45	Panel IV. Działalność i postawy nauczycieli oraz środowiska akademickiego moderacja: dr Bartłomiej Kapica	Dr Ludwika Majewska (Muzeum Tradycji Niepodległościowych, Oddział Martyrologii Radogoszcz) Opór inteligencji polskiej wobec władzy niemieckiej podczas II wojny światowej na przykładzie działalności piotrkowskich nauczycielek
		Mgr Lilianna Świątek (Uniwersytet Łódzki) Postawy polskich nauczycielek na zsyłce (na przykładzie placówek oświatowo-wychowawczych w Semipałatyńsku w czasie II wojny światowej)
		Prof. Albin Głowacki (Uniwersytet Łódzki) Studenci polscy na uczelniach w głębi ZSRR 1941-1946 – przyszła polska inteligencja?
		Dr Piotr Olechowski (Instytut Pamięci Narodowej) Polscy naukowcy we Lwowie za "drugiego Sowieta" 1944-1946. Szkic do monografii zagadnienia
15.45–16.00	przerwa kawowa	

16.00–16.45	Panel V. O inteligencji w literaturze i dobrach kultury moderacja: dr Agnieszka Konik	Dr Krzysztof Kloc (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) O „Zniewolonym umyśle” Czesława Miłosza raz jeszcze. Komentarze, polemiki i krytyka Miłoszowego obrazu polskiej inteligencji w Polsce po 1945 roku
		Dr Pavel Ablamski (Instytut Pileckiego w Warszawie) Literatura jako forma oporu wobec totalitaryzmu sowieckiego. Przypadek Franciszka Olechnowicza
		Dr Soraya Kuklińska (Instytut Pamięci Narodowej) „Z tysiąca różnych dzieł można było wybrać i dać szansę ocalenia trzem czy pięciu. Resztę przeznaczało się na zagładę”. Ratowanie dóbr kultury w trakcie powstania warszawskiego i po jego kapitulacji
16.45–17.00	przerwa kawowa	
17.00–18.00	Panel VI. Przedstawiciele inteligencji i ich obszary działań moderacja: dr Jerzy Rohoziński	Dr Grzegorz Kuba (Instytut Pileckiego w Warszawie) Architekci na frontach II wojny światowej. Sylwetki cichociemnych
		Dr Nadieżda Kubik (Państwowe Archiwum Obwodu Pawłodarskiego w Pawłodarze) Delegatura Ambasady RP i jej mężowie zaufania w obwodzie pawłodarskim 1941-43
		Prof. Dmitrij Liogkij (Państwowy Uniwersytet im. A. Bajtursynowa w Kustanaju) Kierownicy polskiej Delegatury w obwodzie kustanajskim Kazachskiej SRR, 1941-42 r.: od kompromisu z władzami sowieckimi do aresztowań
		Dr Dmitrij Panto (Muzeum II Wojny Światowej) Kapitan Mieczysław Romański – delegat Przedstawicielstwa Polskiej Ambasady w Kustonaju
18.00–19.15	kolacja	